

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 19625
วันที่ 2 กค 55 เวลา 16.30 น.

ที่ สม ๐๐๐๑/ ๕๗

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารบี ชั้น ๖ - ๗

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

กษม
คณฯ
๒ กค ๕๕

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอเกี่ยวกับ (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการ
รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ออกตามความใน พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

ณ.ม. 1 กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๗๘๑๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

3 ก.ค. 2555

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นต่อ (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

พ.ค.ค.ก.ก.

ก.ค.ค.ก.

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ส่ง (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์
และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ออกตามความใน พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕
ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา ปราบกฏตามหนังสือที่อ้างถึงนั้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคลของ
ผู้ไร้สัญชาติ ไทยพลัดถิ่น ผู้อพยพ และชนพื้นเมือง ซึ่งได้ศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิ
ของคนไทยพลัดถิ่นอย่างต่อเนื่อง และได้สนับสนุนการขับเคลื่อนของกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในการเสนอกฎหมาย
เพื่อขอคืนสัญชาติไทยจนได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ นั้น
คณะอนุกรรมการฯ ได้ตรวจรายละเอียดของร่างกฎกระทรวงฯ ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอดังกล่าวแล้ว
เห็นว่ามีความหลายประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับประชาชนในการพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
เพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด อีกทั้งประชาชนบางส่วนจะไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์ความเป็น
คนไทยพลัดถิ่นได้เพราะกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ราชการกำหนดนั้นกระชับและปิดกั้นสิทธิ
ของประชาชนที่จะขอดำเนินการตามกฎหมายซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่กฎหมายกำหนดไว้ นอกจากนี้
ยังเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกินไปกว่ากฎหมายบัญญัติไว้และไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์และ
ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ อาทิ ความตามวรรคสองของข้อ ๒ (๒)
ของร่างกฎกระทรวงฯ ที่กำหนดว่า “ถ้าผู้ขอ(พิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น)เป็นผู้ที่เข้ามาอาศัยอยู่
ในราชอาณาจักรไทยต้องมีทะเบียนประวัติที่กรมการปกครองบันทึกไว้ในกลุ่มผู้ที่มีเชื้อสายไทยหรือ
มีบัตรประจำตัวที่ระบุว่าผู้นั้นมีเชื้อสายไทย” ซึ่งการใช้ข้อความดังกล่าวเท่ากับเป็นการปิดโอกาสหรือตัดสิทธิ
ในการขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นสำหรับบุคคลหรือชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียน
ประวัติในกลุ่มอื่นแต่ในความเป็นจริงบุคคลนั้นเป็นญาติกับชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ
เป็นกลุ่มบุคคลที่มีเชื้อสายไทย เช่นกรณีครอบครัวของนายธนิต ผลาเกต อยู่ที่บ้านเอื้องคล่องใหญ่ จังหวัดตราด

สำนักประสานงานการเมือง

รับที่ 1464

ที่ได้.../

03 ก.ค. 2555 10.29

ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติอยู่ในกลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา (กลุ่ม ๖๕) ในขณะที่มารดาของบุคคลดังกล่าวชื่อนางหวัน ผลาเกตุ ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติอยู่ในกลุ่มผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัด เกาะกง กัมพูชา (กลุ่ม ๖๓) หรือบุคคลที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (กลุ่มบุคคลประเภท ๐) ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในประเทศไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีจำนวนหลายพันคนเป็นญาติกับชนกลุ่มน้อยที่มีเชื้อสายไทยแต่ตกจากการสำรวจในอดีต โดยทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวของบุคคลกลุ่มนี้ไม่ได้ระบุว่า เป็นกลุ่มผู้มีเชื้อสายไทย เป็นต้น หรือข้อความตามข้อ ๒ (๕) ของร่างกฎกระทรวงฯ ที่กำหนดว่า “ผู้ขอ ต้องมีหลักฐานแสดงซึ่งน่าเชื่อถือได้ว่าไม่มีสัญชาติของประเทศอื่น” ซึ่งการใช้ข้อความดังกล่าวน่าจะเป็นการเรียกหลักฐานที่ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดนิยามของคนไทยพลัดถิ่นต้องไม่ถือสัญชาติของประเทศอื่น ซึ่งความหมายของการถือสัญชาติจะแตกต่างจากการมีสัญชาติตรงที่ว่าได้มีการใช้สิทธิประโยชน์จากการมีสัญชาตินั้นด้วย (การมีเอกสารของรัฐไทยที่ระบุว่าบุคคลนั้นมีสัญชาติอื่น เช่น ทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวที่ระบุสัญชาติของผู้ถือบัตรว่าพม่าหรือกัมพูชา มิได้หมายความว่าผู้นั้นจะต้องถือสัญชาติของประเทศอื่นด้วย) เพราะเอกสารดังกล่าวเกิดจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐไทย นอกจากนี้คำว่า “หลักฐานแสดงซึ่งน่าเชื่อถือได้ว่าไม่มีสัญชาติของประเทศอื่น” หมายถึงอะไรบ้าง การเขียนข้อความที่ขาดความชัดเจนเช่นนี้เท่ากับเป็นการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอเป็นผู้ใช้ดุลพินิจอย่างไม่มีขอบเขต และเป็นการผลักภาระให้กับประชาชน เป็นต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นไปด้วยความถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งให้การยอมรับคนไทยพลัดถิ่นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสืบสายโลหิต และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จึงขอความอนุเคราะห์ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้โปรดพิจารณาสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในฐานะหน่วยงานที่ยกร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานรักษาการตามกฎหมายฉบับนี้ เป็นต้น ให้แก้ไขปรับปรุง (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยเปิดโอกาสให้สถาบันวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชนและตัวแทนประชาชนผู้เป็นเจ้าของปัญหาซึ่งจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับนี้ได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังและเหมาะสมด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

๐๙ ๓๓๓๓

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์

ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐๒-๑๔๑๓๘๘๖

โทรสาร. ๐๒-๑๔๓-๙๕๖๙